Donderdag, 6 oktober 2022

P9_TA(2022)0351

De actuele humanitaire en mensenrechtensituatie in Tigray, Ethiopië, vooral van kinderen

Resolutie van het Europees Parlement van 6 oktober 2022 over de actuele humanitaire en mensenrechtensituatie in Tigray, Ethiopië, vooral van kinderen (2022/2858(RSP))

(2023/C 132/10)

Het Europees Parlement,

— gezien zijn vorige resoluties over Tigray en Ethiopië, met name die van 26 november 2020 [1] en 7 oktober 2021 [2],

— gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,

— gezien het Afrikaans Handvest inzake de rechten van mensen en volken,

— gezien het Verdrag van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd van 1949, en de bijbehorende Aanvullende Protocollen van 1977 en 2005,

— gezien het Vluchtelingenverdrag van de VN van 1951 en het bijbehorende Protocol van 1967,

— gezien het rapport van 3 november 2021 over het gezamenlijk door de Ethiopische mensenrechtencommissie en het Bureau van de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten uitgevoerde onderzoek naar vermeende schendingen van de internationale mensenrechten, het humanitair recht en het vluchtelingenrecht door alle betrokken partijen in het conflict in de regio Tigray van de Federale Democratische Republiek Ethiopië en het rapport van de Ethiopische mensenrechtencommissie van 11 maart 2022 over schendingen van de mensenrechten en het internationaal humanitair recht in de regio's Afar en Amhara in Ethiopië tussen september en december 2021,

— gezien de resolutie van de VN-Mensenrechtenraad van 17 december 2021 tot oprichting van een internationale commissie van mensenrechtendeskundigen belast met het uitvoeren van een grondig en onpartijdig onderzoek naar de beschuldigingen van schendingen en gevallen van misbruik die sinds 3 november 2020 door alle partijen bij het conflict in Ethiopië zijn begaan,

— gezien het rapport van 19 september 2022 van de Internationale Commissie van mensenrechtendeskundigen over Ethiopië,

— gezien het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind (VRK),

— gezien de Overeenkomst van Cotonou,

— gezien artikel 144, lid 5, en artikel 132, lid 4, van zijn Reglement,

A. overwegende dat dit conflict, dat reeds 23 maanden aan de gang is, een door de mens veroorzaakte crisis teweeg heeft gebracht en dat dit wijdverbreide menselijk leed volledig had kunnen worden voorkomen; overwegende dat de humanitaire situatie in heel Ethiopië tragisch blijft als gevolg van het conflict, droogte en grootschalige interne ontheemding; overwegende dat op 24 augustus 2022 bij een bomaanslag door Ethiopische federale oorlogsvliegtuigen op een kleuterschool in de stad Mek'ele in Tigray kinderen slachtoffer werden;

B. overwegende dat de Ethiopische federale regering, na in maart 2022 een humanitair bestand te hebben uitgeroepen, de humanitaire blokkade van Tigray weliswaar gedeeltelijk heeft opgeheven maar dat er nog steeds tekorten zijn aan essentiële goederen waaronder voedsel, geneesmiddelen en brandstof;

C. overwegende dat kwetsbare groepen, met name vrouwen en kinderen, het meest te lijden hebben onder het aanhoudende conflict in Tigray en dringend bescherming nodig hebben; overwegende dat de kinderen van Tigray ernstig te lijden hebben onder de gevolgen van hongersnood, geweld, gebrek aan medische hulp en onderwijs, ontregeling van het gezin, gedwongen overbrengingen en voortdurend trauma;

---

[1] PB C 425 van 20.10.2021, blz. 132.
[2] PB C 132 van 24.3.2022, blz. 205.

D. overwegende dat de Afrikaanse Unie (AU) op 1 oktober 2022 zowel de Ethiopische regering als de autoriteiten van Tigray heeft uitgenodigd voor vredesbesprekingen in Zuid-Afrika op 8 oktober 2022; overwegende dat deze vredesbesprekingen zullen worden gefaciliteerd door de speciale vertegenwoordiger van de AU Olusegun Obasanjo, met steun van de voormalige president van Kenia, Uhuru Kenyatta en de voormalige vicepresident van Zuid-Afrika, Phumzile Mlambo-Ngcuk; overwegende dat de regering van Ethiopië deze uitnodiging op 5 oktober 2022 heeft aanvaard;

E. overwegende dat vrouwen en kinderen voortdurend het doelwit zijn van opzettelijke en niet-opzettelijke bomaanslagen, beschietingen, moordpartijen en andere gewelddaden in de oorlog, en van etnisch geweld door alle partijen in het conflict;

F. overwegende dat verkrachting en ander seksueel geweld tegen vrouwen en meisjes nog steeds op grote schaal door alle strijdende partijen worden gebruikt, naast doodsbedreigingen, het gebruik van etnische laster en gevangenschap voor seksuele slavernij; overwegende dat binnen de groep intern ontheemde vluchtelingen, vrouwen en kinderen een verhoogd risico lopen op ontvoering en mensenhandel met het oog op seksuele uitbuiting;

G. overwegende dat gedurende alle fasen van dit conflict, de constante steeds is gevormd door de vele vermeende grove schendingen van de mensenrechten, het humanitair recht en het vluchtelingenrecht door alle partijen in het conflict; overwegende dat bijna een half miljoen Ethiopiërs zijn omgekomen als gevolg van geweld en hongersnood, en dat meer dan 1,6 miljoen mensen door dit conflict ontheemd zijn geraakt; overwegende dat sinds het begin van de oorlog honderdduizenden burgers onder dwang hun woonplaats hebben moeten verlaten, onrechtmatig zijn gedood of slachtoffer zijn geworden van seksueel en gendergeweld, willekeurige massadetentie, plundering, ontvoering en weigering van toegang tot humanitaire hulp en essentiële diensten, het roven van hulpgoederen en voor burgers bestemde hulpgoederen die bij soldaten terechtkomen;

H. overwegende dat één op de drie Tigrayaanse kinderen jonger dan vijf, en de helft van alle zwangere vrouwen en vrouwen die borstvoeding geven, ondervoed is; overwegende dat circa 20 miljoen mensen in Ethiopië humanitaire hulp nodig hebben, waarvan bijna driekwart vrouwen en kinderen; overwegende dat Ethiopië te maken heeft met de ergste droogte in het land sinds 1981, waardoor naar schatting 7,4 miljoen mensen met ernstige voedselonzekerheid worden geconfronteerd;

I. overwegende dat het percentage kinderen in Tigray dat standaardvaccinaties krijgt, scherp is gedaald vanwege toeleveringstekorten als gevolg van de blokkade die door Ethiopische strijdkrachten is opgelegd; overwegende dat dodelijke ziekten zoals mazelen, tetanus en kinkhoest in aantal toenemen;

J. overwegende dat in totaal 1,39 miljoen kinderen in Tigray geen onderwijs krijgen als gevolg van de burgeroorlog in Ethiopië; overwegende dat de onderwijssector in Tigray blijvend is beschadigd door de vele doden en de hoge mate van vernieling binnen het schoolsysteem; overwegende dat in totaal 2 164 personen in de onderwijssector, waaronder studenten, zijn vermoord, waarvan 346 mannen en 1 798 vrouwen;

K. overwegende dat al vanaf het begin van het conflict de toegang van humanitaire organisaties tot conflictgebieden systematisch is belemmerd, ondanks de herhaalde oproepen van de internationale gemeenschap en humanitaire organisaties om te zorgen voor onbelemmerde, duurzame en veilige toegang voor relevante actoren; overwegende dat humanitaire hulpverleners het doelwit zijn van geweld door alle partijen in het conflict; overwegende dat sinds het begin van het conflict ten minste 23 humanitaire hulpverleners zijn gedood;

L. overwegende dat de toegang tot realtime-informatie ernstig wordt belemmerd vanwege beperkingen die worden opgelegd door de regering, wat zich uit in onderbroken communicatielijnen en het tegenhouden van verslaggeving over gebeurtenissen in Tigray en ook de regio's Afar en Amhara, waarnaar het conflict zich heeft uitgebreid; overwegende dat deze uitval van communicatie en de beperkte fysieke toegang van onafhankelijke waarnemers tot conflictgebieden, een ernstige belemmering vormen voor het documenteren van mensenrechtenschendingen;

M. overwegende dat de Internationale Commissie van mensenrechtendeskundigen over Ethiopië van de VN op 19 september 2022 een rapport heeft gepubliceerd waarin wordt geconcludeerd dat er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat de partijen in het conflict oorlogsmisdaden en schendingen van de mensenrechten hebben begaan;

N. overwegende dat Eritrea in dit conflict een zeer destructieve rol heeft gespeeld en heeft bijgedragen tot de escalatie ervan door zich te mengen in het conflict in Tigray; overwegende dat sinds eind september er berichten in de media rondgaan over een nieuwe inval in het noorden van Tigray;

O. overwegende dat het volksfront voor de bevrijding van Tigray en de Ethiopische regering in september hebben aangegeven te willen meewerken aan een vredesproces onder leiding van de Afrikaanse Unie;

1. herhaalt zijn dringende oproep tot onmiddellijke stopzetting van de vijandelijkheden en een staakt-het-vuren in Tigray en aangrenzende regio's, zonder voorafgaande voorwaarden;

2. dringt erop aan dat humanitaire hulpverleners onmiddellijk volledige, veilige en duurzame toegang tot alle slachtoffers van het conflict in de regio krijgen;

3. is zeer ingenomen met de uitnodiging van de AU voor vredesbesprekingen in Zuid-Afrika op 8 oktober 2022; moedigt alle partijen aan deze uitnodiging te aanvaarden en deze onderhandelingen te goeder trouw en in een geest van dialoog, verzoening en vrede aan te gaan;

4. dringt aan op een onmiddellijke terugkeer naar de grondwettelijke orde en op de instelling van een mechanisme voor toezicht op staakt-het-vuren; spreekt zijn steun uit voor alle diplomatieke inspanningen gericht op het beëindigen van het aanhoudende conflict in Ethiopië, met name via bemiddeling door de AU;

5. veroordeelt met klem het opzettelijk tot doelwit maken van burgers door alle oorlogvoerende partijen, alsook de berichten over rekrutering van kinderen door sommige oorlogvoerende partijen; herinnert eraan dat doelbewuste aanvallen op burgers, het targeten van kinderen en het rekruteren en inzetten van kindsoldaten gelijkstaan aan oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid;

6. veroordeelt de invasie van Tigray door Eritrese strijdkrachten; veroordeelt de oorlogsmisdaden en schendingen van de mensenrechten door Eritrese troepen gedurende de oorlog in Ethiopië; dringt bij de Eritrese regering aan op een onmiddellijke en permanente terugtrekking van haar strijdkrachten uit Ethiopië, waarbij verantwoording wordt afgelegd voor hun oorlogsmisdaden;

7. roept alle autoriteiten in Ethiopië, met name de federale regering en de regionale regeringen van Tigray, Amhara en Afar, op zich te houden aan de hoogste mensenrechtennormen en prioriteit te geven aan het aanpakken van de grove oorlogsmisdaden die zijn gepleegd tegen de meest kwetsbaren, met name kinderen en vrouwen, en hun jongeren te beschermen in overeenstemming met het VRK;

8. is ontzet over de meldingen van verkrachtingen en seksuele geweldsmisdrijven tegen kinderen, vrouwen en mannen, die door alle strijdende partijen op ontstellend grote schaal zijn begaan; maakt zich ernstige zorgen over en vraagt onmiddellijk aandacht voor de berichten over kinderen in Tigray, Amhara en Afar die op grond van hun etniciteit gedood en verminkt worden, hetgeen gelijkstaat aan oorlogsmisdaden en etnische zuivering;

9. roept de strijdkrachten van alle partijen nogmaals op om de internationale mensenrechten en het internationaal humanitair en vluchtelingenrecht te eerbiedigen; verzoekt de Ethiopische federale regering en de regionale regering van Tigray ervoor te zorgen dat daders van oorlogsmisdaden die tijdens het lopende conflict zijn gepleegd, ter verantwoording worden geroepen; benadrukt dat lokale en internationale actoren, met name de Ethiopische mensenrechtencommissie en de VN-Mensenrechtenraad, moeten samenwerken om te zorgen voor verhaal voor overlevenden en slachtoffers van alle vormen van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid;

10. dringt erop aan dat alle meisjes en vrouwen in Ethiopië toegang hebben tot seksuele en reproductieve gezondheid en rechten; dringt er bij de EU en de lidstaten op aan meer steun te verlenen voor diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, en meer bepaald anticonceptie en toegang tot veilige abortus, met bijzondere aandacht voor het waarborgen van de toegang in door oorlog en humanitaire rampen getroffen regio's in Ethiopië; verzoekt de Ethiopische regering haar toezegging na te komen om een onderzoek in te stellen naar de vele ernstige gevallen van gendergerelateerd geweld die door alle strijdende partijen in het conflict zijn gepleegd;

11. is bezorgd over de berichten dat het aantal kindhuwelijken, kinderarbeid, mensenhandel en betaalde seks in door oorlog en humanitaire rampen getroffen regio's in Ethiopië toenemen, als wanhoopspogingen om te overleven;

12. dringt aan op maatregelen tegen de ontvoering, verhandeling en seksuele uitbuiting van vluchtelingen en intern ontheemden in Tigray, Amhara, Afar en Eritrea, en op de verlening van bijstand aan en de bescherming van alle slachtoffers, zonder discriminatie op grond van ras of etnische afkomst, nationaliteit, handicap, leeftijd, geslacht of seksuele gerichtheid;

13. dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan meer steun te verlenen voor noodopvangcentra voor vrouwen en kinderen, met inbegrip van kinderen die zijn geboren uit verkrachting, om overlevenden van gendergerelateerd geweld, mensenhandel en seksuele uitbuiting te beschermen en te rehabiliteren; benadrukt hoe belangrijk het is overlevenden onderdak, psychosociale diensten en beroepsopleiding te bieden, en dringt aan op extra steun voor bestaande opvangcentra;

14. wijst erop dat buitengerechtelijke executies, gedwongen verdwijningen, willekeurige opsluitingen, foltering en mishandeling, gedwongen ontheemding, seksueel en gendergerelateerd geweld, verkrachting en groepsverkrachting, aanvallen op hulpverleners, aanvallen op civiele infrastructuur, zoals scholen en ziekenhuizen, en vernieling en plundering van openbare en particuliere eigendommen naar internationaal recht oorlogsmisdaden vormen;

15. verzoekt de Commissie en de lidstaten binnenlandse verantwoordingsinitiatieven alleen te steunen op basis van duidelijke, transparante, doeltreffende en meetbare benchmarks die een onafhankelijke en onpartijdige rechtsbedeling en verantwoordingsplicht voor slachtoffers en overlevenden waarborgen;

16. veroordeelt de uithongering van burgers als methode van oorlogvoering ten stelligste; stipt aan dat het belemmeren van voedselvoorziening en gezondheidszorg en het ontzeggen van deze diensten neerkomen op misdaden tegen de menselijkheid; wijst erop dat humanitaire hulp en bijstand gebaseerd zijn op de beginselen van menselijkheid, onpartijdigheid, neutraliteit en onafhankelijkheid;

17. herhaalt zijn oproep om fundamentele openbare diensten zoals elektriciteitsinfrastructuur, bankdiensten, scholen en ziekenhuizen volledig in ere te herstellen en de beperkingen op telecommunicatie in Tigray onmiddellijk op te heffen;

18. verzoekt de nationale en regionale autoriteiten ervoor te zorgen dat intern ontheemden en vluchtelingen het recht hebben om op vrijwillige basis veilig naar hun woon- of verblijfplaats terug te keren, en een eerlijk, toegankelijk en onafhankelijk mechanisme op te zetten ter vergoeding van verliezen van of schade aan woningen, eigendommen en land; dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan bijstand en ondersteuning te verlenen bij de organisatie van en het toezicht op terugkeer;

19. veroordeelt ten stelligste dat de noodtoestand heeft geleid tot etnisch gemotiveerde arrestaties, intimidatie, afranselingen en aanvallen op journalisten; dringt aan op de onmiddellijke vrijlating van alle journalisten die nog steeds willekeurig gevangen worden gehouden, en op het waarborgen van de vrijheid van meningsuiting; verzoekt de strijdende partijen de pers onbelemmerd toegang te geven en journalisten in staat te stellen veilig hun werk te doen;

20. uit zijn bezorgdheid over de veiligheid en het welzijn van onafhankelijke humanitaire hulpverleners in de regio; veroordeelt met klem alle aanvallen op humanitaire hulpverleners en kritieke infrastructuur alsook de voortdurende inbeslagname van humanitaire voorraden van de VN;

21. verzoekt de Ethiopische regering nogmaals het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof te ondertekenen en te ratificeren; benadrukt dat er een onafhankelijk en onpartijdig mechanisme nodig is om de aanhoudende schendingen aan te pakken en de daders ter verantwoording te roepen;

22. roept alle strijdende partijen op onmiddellijk een einde te maken aan de vijandelijkheden en zonder voorafgaande voorwaarden tot een formeel staakt-het-vuren te komen; roept nogmaals op tot een nationale dialoog, die zo inclusief, breed en transparant mogelijk moet zijn en ook vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld en oppositiepartijen moet omvatten, zodat deze dialoog ook daadwerkelijk als een katalysator voor verzoening kan fungeren; dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan volledig deel te nemen aan het vredesproces om een geloofwaardige vooruitgang te waarborgen;

23. neemt kennis van een aantal positieve ontwikkelingen in het land, zoals de humanitaire wapenstilstand van 24 maart 2022 en de vrijlating van een aantal politieke gevangenen, de verbeterde toegang voor humanitaire hulp tijdens het bestand, en met name de publieke verklaringen van de Ethiopische regering en de leiders van Tigray om zich te engageren tot vredesbesprekingen onder leiding van de AU;

24. is ingenomen met de verlenging van het mandaat van Olusegun Obasanjo als hoge vertegenwoordiger van de AU voor de Hoorn van Afrika; verwacht verdere acties naar aanleiding van verklaringen over de vervroegde aanstelling van een trio van AU-bemiddelaars op hoog niveau, teneinde prioriteit te geven aan een akkoord over een permanent staakt-het-vuren, onbelemmerde humanitaire toegang tot alle gebieden en de onmiddellijke terugtrekking van Eritrese troepen, en om verantwoordingsplicht en interne verzoening te bevorderen; dringt erop aan dat deze bemiddelaars onverwijld worden aangesteld;

25. herhaalt zijn oproep aan de EU en haar lidstaten om maatregelen te nemen om de mensenrechten te beschermen en sancties vast te stellen tegen plegers van mensenrechtenschendingen via de wereldwijde sanctieregeling voor de mensenrechten;

26. onderstreept dat de situatie van vluchtelingen in de regio blijft verslechteren; dringt er in dit verband bij de EU en al haar lidstaten op aan de hervestiging uit de regio te intensiveren, humanitaire visa te verstrekken aan personen die gevaar lopen, en gezinshereniging te vergemakkelijken; verzoekt de EU en haar lidstaten te zorgen voor daadwerkelijke toegang tot internationale bescherming in de EU en te waarborgen dat de grondrechten van personen die om internationale bescherming verzoeken, worden geëerbiedigd overeenkomstig het EU recht en het internationaal recht;

27. staat erachter dat de Commissie de uitbetaling van begrotingssteun aan de Ethiopische regering sinds december 2020 heeft uitgesteld; verzoekt de Commissie door te gaan met haar levensreddende steun voor de regio, gericht op het maatschappelijk middenveld en onafhankelijke humanitaire organisaties, en haar inspanningen op te voeren om de veiligheid van kinderen te waarborgen; verzoekt de Commissie haar beperking van begrotingssteun tot uitvoeringsmaatregelen te heroverwegen om de verdere uitvoering van ontwikkelingsprojecten buiten het conflictgebied mogelijk te maken;

28. betreurt ten zeerste dat de VN-Veiligheidsraad er niet in is geslaagd de situatie in Ethiopië en de regio doeltreffend aan te pakken; dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan de VN-Veiligheidsraad te verzoeken regelmatig openbare vergaderingen aan Ethiopië en de regio te wijden en zinvol en doortastend op te treden teneinde onbelemmerde humanitaire toegang te waarborgen, de bevolking te kunnen beschermen, grove schendingen van het internationale recht te beëindigen en te veroordelen en degenen die zich aan gruweldaden schuldig maken, ter verantwoording te roepen;

29. wijst erop dat de VN-Mensenrechtenraad in zijn op 17 december 2021 aangenomen resolutie S-33/1 over de mensenrechtensituatie in Ethiopië heeft besloten een internationale commissie van mensenrechtendeskundigen voor Ethiopië (ICHREE) op te richten; dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan de toewijzing van voldoende financiële middelen door de VN aan de ICHREE te ondersteunen en verzoekt de Ethiopische federale regering de ICHREE onbelemmerde toegang te verlenen; verzoekt de VN-Mensenrechtenraad het mandaat van de ICHREE te verlengen en haar voldoende tijd alsook de nodige technische bijstand en begrotingsmiddelen te geven om haar mandaat uit te voeren zonder de temporele of geografische reikwijdte ervan te beperken;

30. erkent de bevindingen in het verslag van de Internationale Commissie van mensenrechtendeskundigen over Ethiopië van de VN-Mensenrechtenraad (A/HRC/51/46) van 19 september 2022, waarin oorlogsmisdaden worden gedocumenteerd; verzoekt de Commissie de conclusies en aanbevelingen te evalueren en te gebruiken en verzoekt de Ethiopische autoriteiten deze resultaten te erkennen in een poging om de bescherming van de mensenrechten te herstellen en te werken aan schadeloosstelling voor de slachtoffers van oorlogsmisdaden; dringt er voorts bij alle partijen bij het conflict op aan de aanbevelingen van het gezamenlijk onderzoek van het VN-Bureau voor de mensenrechten en de Ethiopische mensenrechtencommissie goed te keuren;

31. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de federale regering en het parlement van Ethiopië, de autoriteiten van Tigray, de regering van Eritrea, de regeringen van de lidstaten van de Intergouvernementele Ontwikkelingsautoriteit, de Afrikaanse Unie en haar lidstaten, het Pan-Afrikaanse Parlement en de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU.